

Jan Hamáček
1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

Praha 7. ledna 2021
Č. j. MV-201173-2/OBP-2020
Počet listů: 5

Vážená paní poslankyně,

reaguji na Vaši písemnou interpelaci ve věci: „Zákazu olova ve střelivu a rybářském olůvku“ (ev. č. 1552).

V první řadě musím upozornit, že gestorem problematiky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (nařízení REACH), na jehož základě se zákazy týkající se olova ve střelivu na půdě Evropské unie projednávají, je za Českou republiku Ministerstvo životního prostředí. S otázkami ohledně detailního průběhu jednání a aktuálních návrhů je tedy třeba obracet se na ministra životního prostředí.

Konkrétně k Vaším dotazům si dovoluji uvést následující:

Ad 1.

Tato otázka nesměřuje patrně zcela do působnosti Ministerstva vnitra, neboť o legislativních změnách týkajících se nařízení REACH jednají primárně zástupci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva průmyslu a obchodu v rámci příslušných

unijních platform, jichž jsou členy. Nicméně již na podzim 2019 jsem na Radě ve složení ministrů justice a vnitra vznesl tuto problematiku k diskuzi. Žádný členský stát se k naší iniciativě (ani ex post) nepřipojil a České republice se pouze od Komise dostalo neurčitěho slovního ujištění, že oblast vnitřní bezpečnosti nebude v rámci legislativních návrhů zakazujících olovo negativně dotčena. Zástupce Ministerstva vnitra se rovněž na pracovní úrovni zúčastnil semináře pořádaného Evropskou chemickou agenturou v únoru 2020. V návaznosti na tento seminář byl Evropské chemické agentuře zaslán můj dopis, kterým jsem za Českou republiku důkladně vysvětlil nevhodnost a neproveditelnost zákazů olova ve vztahu k dalším oblastem nakládání se zbraněmi, v jejichž sféře by případně mohla Česká republika do budoucna i v případě realizace obecnějšího zákazu olova ve střelivu pro sebe požadovat výjimku (mj. by se mělo jednat o oblast záloh státu, přičemž této výjimky by měla být Česká republika schopna využít v návaznosti na právě schválený zákon o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek a bezpečnost).

Ad 2.

Odpověď na tuto otázku je primárně záležitostí týkající se Ministerstva životního prostředí a stejně tak i Ministerstva zemědělství (aktuální zákaz použití olověných broků na mokřadech je stanoven v zákoně o myslivosti, který je v jeho gesci). Z pohledu Ministerstva vnitra jde o otázku, která by měla být vyjasněna s ohledem na definici mokřadu, a to zejména v případě „dočasně se vyskytující vody“. Mohu Vás, vážená paní poslankyně, ubezpečit, že Ministerstvo vnitra nebude souhlasit s žádným řešením této záležitosti, které by nerespektovalo požadavek právní jistoty a předvídatelnosti práva. Rovněž se domnívám, že tato problematika by vzhledem k příslušné dikci evropského předpisu měla zůstat striktně omezena na lov a neměla by se jakkoli dotknout jakýchkoli jiných případů střelby nebo nakládání se zbraněmi a střelivem.

Ad 3.

Tuto otázku musí zodpovědět Ministerstvo životního prostředí, resp. Ministerstvo zahraničních věcí. Problematika přímo použitelných předpisů Evropské unie je odlišná od problematiky směrnic právě v tom ohledu, že přímo použitelné předpisy jsou bezprostředně aplikovatelné a naplnění v nich obsažených norem se lze domáhat přímo např. i před tuzemskými orgány včetně soudů, a to často i bez jejich konkrétní adaptace daným členským státem.

Ad 4.

Tuto otázku je na místě konzultovat s Ministerstvem zahraničních věcí, které zastupuje Českou republiku v řízení před Soudním dvorem Evropské unie. Nicméně, proti přímo účinnému předpisu Evropské unie lze patrně využít žalobu na neplatnost.

Ad 5.

Jak jsem uvedl výše, aktuální změna týkající se použití olovených broků na mokřadech se podle mého názoru bezpečnostních sborů a ozbrojených sil nedotkne, neboť uvedenou změnu je na místě vykládat restriktivně tak, že se dotýká pouze oblasti lovu.

Na druhou stranu případný úplný zákaz olova ve střelivu by se patrně významně dotkl činnosti zejména bezpečnostních sborů. Ozbrojené síly mají v tomto ohledu možnost využít výjimky pro oblast národní obrany, kterou nařízení REACH poskytuje. Ovšem i v případě, že by měly tyto oblasti činnosti státu z aplikace tohoto zákazu stanovenou výjimku, je pravděpodobné, že sféra zajišťování vnitřní a vnější bezpečnosti státu by byla negativně dotčena, a to zejména s ohledem na zvýšené ekonomické náklady a snížení dostupnosti střeliva s obsahem olova. Je možné poměrně jednoduše předpokládat, že výroba střeliva s obsahem olova nebude v Evropě zachována na stejné úrovni jako dnes a v případě, že by takové střelivo mohlo být nabýváno pouze státními ozbrojenými složkami, civilní trh v této oblasti by zanikl.

Ad 6.

Jak již bylo uvedeno výše, v případě úplného zákazu olova ve střelivu lze předpokládat významné negativní dopady zejména s ohledem na výrobce střeliva a sekundárně i výrobce zbraní, případně dalšího příslušenství.

V tomto ohledu je příslušné zejména Ministerstvo průmyslu a obchodu, jehož zástupce se jednání o ekonomických dopadech změn nařízení REACH rovněž účastní.

Ad 7.

Pokud jde o otázku sankcí a otázku příslušných vymáhajících (kontrolních) orgánů, zde je primárně otázkou, podle jakého tuzemského právního předpisu bude tato změna nařízení REACH v praxi aplikována. V úvahu připadají zejména následující právní předpisy:

- **zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)** – podle tohoto zákona je nařízení REACH standardně aplikováno, ve vztahu k aktuálnímu zákazu olova na mokřadech je ale jeho použitelnost diskutabilní, neboť tento zákon upravuje zřejmě pouze povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob nakládajících s chemickými látkami v rámci své podnikatelské činnosti,
- **zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti** – pro tuto možnost, k níž bych se rovněž přikláněl, hovoří zejména to, že v jeho § 45 odst. 1 písm. w) již v současnosti zákaz použití olova při lovu na mokřadech stanoven je.

Chtěl bych však zdůraznit, že problematika zákazu použití olověných broků na mokřadech není podle mého názoru otázkou zákona o zbraních. Jinými slovy, příslušným kontrolním orgánem by zde neměla být Policie České republiky. Stejně tak by ani případné přestupky proti zákazu použití olověných broků neměly nijak ovlivňovat spolehlivost držitelů zbrojních průkazů.

Ad 8.

Jak jsem již uvedl výše, problematika zákazu olova není na úrovni Evropské unie v kompetenci Ministerstva vnitra, ale jiných ústředních správních úřadů (zejména Ministerstva životního prostředí a Ministerstva průmyslu a obchodu). Přesto jsme se pokusili tuto problematiku zmínit na Radě ministrů justice a vnitra a zástupce Ministerstva vnitra se rovněž účastnil semináře (jinak otevřeného pro zástupce odborné veřejnosti, nejednalo se tedy o jednání orgánů Unie) pořádaného Evropskou chemickou agenturou.

Ad 9.

Tuto otázku musí primárně zodpovědět Ministerstvo životního prostředí. Návrh je aktuálně zpracováván Evropskou chemickou agenturou, bude představen na začátku roku 2021 a následně o něm budou jednat další orgány Evropské unie. Bližšími informacemi o aktuálním postupu těchto prací Ministerstvo vnitra nedisponuje.

Ad 10.

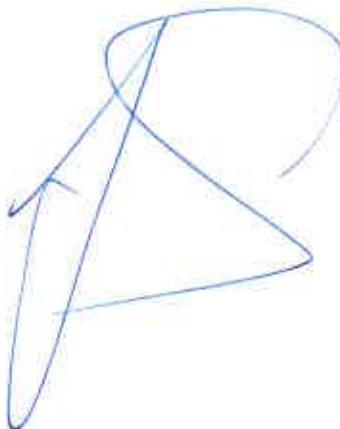
V uvedeném datu má být představen návrh Evropské chemické agentury, o jehož přípravu ji požádala v roce 2019 Komise. Ministerstvo vnitra tento návrh vyhodnotí, jakmile bude v konkrétní podobě dostupný.

Ad 11.

Následný postup se bude nutně odvíjet od toho, co bude konkrétně v takovém návrhu obsaženo. Následně bude na místě zvolit další postup. Pokud by byl návrh představen (a případně v budoucnu přijat) v neadekvátně širokém rozsahu, bude se Česká republika moci tomuto zákazu vyhnout patrně vždy alespoň ve sféře národní obrany. To bude zahrnovat i držení a používání zbraní podle zákona o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek a bezpečnost České republiky. Samozřejmě bude ovšem i na místě vyšší zapojení Ministerstva obrany, jehož úkolem bude požadovat příslušnou výjimku pro danou oblast postupem podle nařízení REACH.

Pokud by měl být zaveden široký zákaz olova ve střelivu, dopady na obranný a bezpečnostní průmysl se budou odvíjet nepochybně od celkové situace na trhu se střelivem a nelze je tedy v současnosti zcela spolehlivě odhadnout. Nicméně, v takovém případě by musel stát patrně přistoupit i k dalším legislativním a případně i fiskálním opatřením, která budou reagovat na konkrétní situaci.

S pozdravem

Vážená paní
Mgr. Jana Černochová
poslankyně Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky
Praha